

Griffieplan 2025-2028

Van volgend naar sturend

Van binnen naar buiten

1. Inleiding

De gemeenteraad van Waalwijk heeft de ambitie uitgesproken de griffie door te laten groeien van een procesgerichte griffie naar een strategisch adviseur voor de raad. Deze ontwikkeling is belangrijk omdat de complexiteit van maatschappelijke vraagstukken toeneemt en de raad steeds vaker beslissingen moet nemen die invloed hebben op de lange termijn. Een strategische griffie helpt de raad beter voorbereid te zijn op deze uitdagingen. Met relevant advies, tijdige informatie en actieve begeleiding ondersteunt de griffie de raad om proactief te opereren. **Hierdoor kan de raad beter sturen op de eigen agenda, vroegtijdig inspelen op ontwikkelingen, betere afwegingen maken en besluiten nemen die bijdragen aan een toekomstbestendige gemeente.** Bovendien vergroot een strategisch werkende griffie de effectiviteit van de raad en versterkt het de rol van de raad als volksvertegenwoordiger, kadersteller en controleur.

Daarnaast streeft de raad naar een werkwijze die verbinding zoekt met de samenleving. Dit betekent dat de raad actief betrokken is bij maatschappelijke ontwikkelingen en in gesprek gaat met inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties. Een open en toegankelijke griffie speelt hierin een sleutelrol door relevante signalen en inzichten uit de samenleving te verzamelen en te duiden. Met het tijdig betrekken van inwoners en het meenemen van hun input in het besluitvormingsproces, wordt het draagvlak voor en de kwaliteit van de raadsbesluiten versterkt. Zo draagt een strategische griffie bij aan een gemeenteraad die niet alleen sturend is, maar ook responsief en verbindend optreedt richting de samenleving.

2. Leeswijzer

Dit griffieplan biedt inzicht in de strategie en ambities van de raadsgriffie voor de periode 2025-2026. Het plan is bedoeld voor de gemeenteraad en geeft richting aan de werkzaamheden van de griffie voor de komende periode. De eerste paragrafen (missie, visie, trends & ontwikkelingen en doelstellingen) geven richting aan de ontwikkeling van de griffie. Paragrafen 'nieuwe rollen griffie' bevatten concrete activiteiten die door de griffie opgepakt worden.

3. Missie

De griffie ondersteunt en adviseert de gemeenteraad onafhankelijk, professioneel en proactief. Wij zetten ons in voor het versterken van de lokale democratie. Deze

ondersteuning helpt de raad om doordachte keuzes te maken die niet alleen het huidige beleid verbeteren, maar ook inspelen op toekomstige ontwikkelingen.

4. Visie

De gemeenteraad is het hoogste bestuursorgaan van de gemeente Waalwijk en vertegenwoordigt de inwoners. De griffie van Waalwijk wil een verbindende schakel zijn tussen raad, college, organisatie en samenleving. Door efficiënte processen, toegankelijke informatie en het bevorderen van participatie faciliteren wij een sterk lokaal bestuur. Een strategisch opererende raad is hierbij gebaat, omdat het de raad in staat stelt om beter voorbereid en met een lange termijnvisie besluiten te nemen.

5. Trends en ontwikkelingen

De gemeenteraad van Waalwijk opereert in een veranderende omgeving. Verschillende trends en ontwikkelingen zijn van invloed op het werk van de raad. Deze trends vragen om een strategische benadering en proactieve houding.

✓ Toenemende werkdruk en complexiteit

De hoeveelheid informatie en de complexiteit van dossiers nemen toe, o.a. vanwege de decentralisatie van taken in de afgelopen jaren vanuit andere overheden naar gemeenten. Raadsleden combineren hun raadswerk vaak met een baan, wat de werkdruk verhoogt. **Om deze druk beheersbaar te houden, moeten vergaderingen doelgericht zijn en moeten raadsleden toegang hebben tot duidelijke, beknopte en eenvoudig vindbare informatie.** De griffie speelt hierin een faciliterende rol.

✓ Fragmentatie van de gemeenteraad

De gemeenteraad van Waalwijk bestaat, net als in veel andere gemeenten uit meerdere fracties. De landelijke trend is dat het aantal fracties in de volksvertegenwoordigingen toeneemt, mogelijk geldt dit ook voor Waalwijk na de verkiezingen in maart 2026. Dit vergroot de diversiteit in het debat, maar maakt besluitvorming soms complexer. Het vraagt om een sterke voorzittersrol, duidelijke vergaderstructuren en goede ondersteuning vanuit de griffie om de effectiviteit van de raad te waarborgen.

✓ Toegenomen behoefte aan participatie en betrokkenheid

Inwoners willen meer inspraak en directe invloed op beleidsvorming. Er is een duidelijke verschuiving van representatieve naar participatieve democratie. Voor Waalwijk betekent dit dat participatieprocessen structureel moeten worden ingebed in het beleidsproces. De raad moet investeren in het organiseren van bijeenkomsten, (digitale) consultaties en nieuwe participatievormen die ook moeilijk bereikbare

groepen aanspreken. De griffie heeft hierin een aanjagende rol en komt richting de agendacommissie en het fractievoorzittersoverleg met voorstellen.

✓ Regionale samenwerking en opgaven

Veel vraagstukken spelen zich niet alleen op lokaal, maar ook op regionaal niveau af. Denk aan woningbouw, mobiliteit, jeugdzorg en duurzaamheid. Regionale samenwerkingsverbanden vragen op de juiste momenten om een actieve rol van de gemeenteraad, zodat Waalwijk grip houdt op regionale besluiten die lokaal effect hebben. Voor een gemeenteraad is het ondoenlijk om alle ontwikkelingen in de regio in de gaten te houden. Een griffie heeft hierin een signaalfunctie en dient de raad te attenderen op majeure ontwikkelingen waar de raad bij actief betrokken dient te zijn.

✓ Veranderende wet- en regelgeving

Ontwikkelingen zoals de Omgevingswet, de Wet versterking participatie op decentraal niveau, de Wet open overheid (Woo), het Besluit begroting en verantwoording (BBV) en de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) hebben impact op het werk van de raad. Het vraagt van raadsleden en griffie dat zij op de hoogte blijven van nieuwe verplichtingen en kansen. Proactieve scholing is hierin essentieel.

✓ Digitalisering van het raadswerk

De digitalisering neemt in hoog tempo toe. De mogelijkheden van ondersteuning met artificial intelligence nemen toe en inwoners verwachten online toegang tot raadsstukken en besluiten. Dit biedt kansen voor efficiëntere besluitvorming, maar het brengt ook uitdagingen met zich mee op het gebied van digitale vaardigheden, ethiek en beveiliging. Voor de raad betekent dit dat digitale middelen optimaal moeten worden ingezet en raadsleden hierin goed gefaciliteerd en getraind worden.

Deze trends en ontwikkelingen onderstrepen het belang van een strategisch opererende gemeenteraad. Door vooruit te kijken en tijdig in te spelen op veranderingen kan de raad van Waalwijk haar kaderstellende, controlerende en volksvertegenwoordigende rol effectief vervullen en bijdragen aan een toekomstbestendige gemeente. De raad komt dan in een sturende i.p.v. volgende rol.

6. Doelstellingen

Voor de periode 2025-2026 zijn er de volgende doelstellingen, met een toelichting waarom deze relevant zijn voor een strategisch opererende raad:

✓ Versterken van de adviesfunctie richting de raad

Goede advisering zorgt ervoor dat raadsleden gefundeerde keuzes kunnen maken. Door de strategische adviesfunctie van de griffie uit te breiden, kan de raad in

Waalwijk meer grip krijgen op complexe vraagstukken en zich beter voorbereiden op toekomstige ontwikkelingen. De griffie blijft weg van beleidsinhoudelijke meningen; dat is het primaat van de raad. De adviesfunctie richt zich o.a. op de raadsagenda, de inzet van raadsinstrumenten, de informatiepositie van de raad en het (individueel) spiegelen van raadsleden. De griffie ondersteunt alle raadsleden, gevraagd en ongevraagd.

✓ Verbeteren van de vergader- en besluitvormingsprocessen

Efficiënte vergaderingen met heldere besluitvorming zijn cruciaal om de beperkte tijd van de raad effectief in te zetten. Een strategisch opererende raad kan zich daardoor beter richten op de hoofdlijnen en lange termijn vraagstukken. Het voorkomt dat de raad verzandt in operationele details, maar ruimte maakt voor inhoudelijke debatten over de toekomst van Waalwijk. Bij grote dossiers wordt de BOB-structuur van eerst beeldvorming, dan oordeelsvorming en vervolgens besluitvorming sterker verankerd in de werkwijze van de raad. **Bij majeure dossiers wordt richting de raad gewerkt met trajectplanningen zodat tijdig wordt gestart met het beleidsproces waarin de raad vroegtijdig wordt betrokken en verschillende perspectieven / beleids-opties (diep, rond en breed kijken) verkrijgt.**

✓ Versterken van de informatiepositie van de raad

Een strategische raad moet beschikken over tijdige, relevante en overzichtelijke informatie om goed onderbouwde besluiten te kunnen nemen. Het versterken van de informatiepositie van de raad betekent dat raadsleden snel en eenvoudig toegang krijgen tot de juiste informatie, zonder dat zij worden overspoeld door overbodige details. Dit stelt hen in staat om hoofd- en bijzaken beter te scheiden en zich te concentreren op strategische vraagstukken. Een goede informatiepositie maakt het mogelijk om proactief op ontwikkelingen in te spelen, de controlerende taak effectiever uit te voeren en beter voorbereid deel te nemen aan debatten en besluitvorming. De griffie borgt de informatiepositie van de raad en adviseert de raad of individuele raadsleden hierover.

✓ Bevorderen van de betrokkenheid tussen raad en inwoners

Strategisch opereren betekent ook anticiperen op maatschappelijke veranderingen. Het structureel en tijdig betrekken van inwoners helpt om beleid te maken dat breed gedragen wordt. Dit versterkt het vertrouwen in de politiek en maakt de raad beter in staat om besluiten te nemen die daadwerkelijk aansluiten bij de behoeften in de samenleving.

✓ Verhogen van de zichtbaarheid en toegankelijkheid van de raad

Als de raad strategisch wil opereren, is het belangrijk dat inwoners weten hoe zij invloed kunnen uitoefenen. Door de zichtbaarheid en toegankelijkheid te vergroten,

kan de raad haar rol als volksvertegenwoordiger beter invullen en worden beleidskeuzes transparanter. De griffie verzorgt de raadscommunicatie.

7. Nieuwe rollen van de griffie

De griffie voert reeds een aantal basistaken uit ter ondersteuning van de gemeenteraad, het fractievoorzittersoverleg, de agendacommissie, de auditcommissie, de werkgroepen en de lokale rekenkamer. Deze procesgerichte taken omvatten onder meer het organiseren van vergaderingen, het verzorgen van een tijdige en juiste informatievoorziening, het vastleggen van aangenomen moties en toezeggingen en communicatie over activiteiten van de raad.

Hoewel deze basistaken essentieel zijn en goed uitgevoerd dienen te blijven worden, richt dit hoofdstuk zich op de nieuwe rollen van de griffie. Deze rollen zijn bedoeld om de raad effectiever, beter geïnformeerd en toekomstgerichter te laten opereren, strategischer dus. Per rol is een aantal actiepunten opgenomen hoe de griffie de komende periode invulling gaat geven aan die rol. Het overzicht van actiepunten is niet limitatief. Voortschrijdend inzicht kan tot nieuwe ideeën en acties leiden. De nieuwe rollen:

✓ Griffie als strategisch adviseur

Om meer inhoudelijke verdieping te bereiken, werkt de griffie al domeingericht. Elke raadsadviseur volgt actief de ontwikkelingen binnen een specifiek beleidsdomein. Hierdoor kan de griffie de raad beter adviseren over de belangrijkste thema's zoals duurzaamheid, mobiliteit, participatie en woningbouw. Dit versterkt de strategische positie van de raad en maakt proactieve agendering mogelijk. De griffie gaat dit een stap verder brengen. Op dit moment is de raad volgend aan de planning van het college. **De griffie gaat de raad stimuleren meer regie over de agenda te voeren en eigen initiatief te nemen (versterking agenderende rol).**

Activiteiten:

- De griffie komt met voorstellen ter verbetering van de huidige werkwijze van de raad, teneinde efficiënter en effectiever te vergaderen, het onderling debat te stimuleren en de raad beter in positie te krijgen;
- **De griffie adviseert de agendacommissie proactief over de planning en invulling van de vergaderingen van de raad.** Dit vergroot de effectiviteit van vergaderingen en stelt de raad in staat eerder een positie in te nemen bij complexe vraagstukken. Informatiebijeenkomsten dienen een duidelijke meerwaarde te hebben t.o.v. het verstrekken van schriftelijke informatie via een RIB;
- Een strategische agenda van de raad opstellen (en periodiek actualiseren) waarin belangrijke thema's en besluitmomenten worden vastgelegd volgens een cyclus

van startnotitie, beleidskader, uitvoeringsprogramma en evaluatie. Dit helpt de raad vooruit te kijken, tijdig keuzes te maken en ruimte te maken om grote dossiers adequaat te behandelen;

- De griffie is sinds 2025 betrokken bij de regionale adviescommissie Hart van Brabant en gaat de gemeenschappelijke regelingen waar Waalwijk bij aangesloten is actief volgen. Dat maakt het mogelijk om de raad tijdig te informeren over relevante en majeure regionale ontwikkelingen;
- Richting de verkiezingen met voorstellen komen hoe de nieuwe raad het (in)formatieproces met elkaar kan doorlopen en eventueel tot een gezamenlijk (raads)akkoord kan komen. Indien gewenst kan de griffie ook ondersteuning leveren tijdens het proces;

✓ Griffie als informatiemakelaar

Raadsleden dienen tijdig te beschikken over relevante, duidelijke en compacte informatie. Dit helpt hen om weloverwogen besluiten te nemen en versterkt de kaderstellende en controlerende rol. Op dit moment is voor de raad de ambtelijke organisatie de belangrijkste bron van informatie. Informatiebijeenkomsten worden vooral gevuld met ambtelijke presentaties. Daarnaast stelt de raad (erg) veel onderhandse, technische en schriftelijke vragen, inclusief informatieverzoeken. **De raad kan ook informatie ophalen uit andere bronnen: experts/hoogleraren, ondernemers, inwoners, het raadsinformatiesysteem, de begrotingsapp en artificial intelligence.** Al beschikbare informatie kan ook beter ontsloten worden. Als strategische partner van de raad gaat de griffie hier actief op sturen en op adviseren.

Activiteiten:

- Implementeren van AI-tools conform de oproep uit de motie Van Belkom/Van Groos;
- **Met de ambtelijke organisatie de leesbaarheid van raadsvoorstellen en informatiebrieven verbeteren;**
- Experimenteren met andere vormen van informatiedeling dan ambtelijke presentaties op informatieavonden, bv. met webinars;
- Informatie op het raadsinformatiesysteem beter ontsluiten, o.a. met de verdere aanleg van dossiers voor belangrijke bestuurlijke thema's;
- De rekenkamer en de accountant beter als informatiebron en adviseur van de raad laten benutten;
- In het inwerkprogramma van de nieuwe raad een instructiebijeenkomst organiseren hoe de raad informatie uit reeds beschikbare bronnen kan benutten;
- De informatieontsluiting op het raadsinformatiesysteem verder verbeteren.

✓ Griffie als poortwachter

Met een rol als poortwachter levert de griffie een bijdrage aan een efficiënter besluitvormingsproces en beschikt de raad over goed onderbouwde en kwalitatieve stukken.

Activiteiten:

- Raadsvoorstellen (incl. raadsbesluiten) toetsen op volledigheid, begrijpelijkheid, inkadering, juridische juistheid en consistentie;
- Beoordelen van antwoorden op raadsvragen alvorens de vragensteller het antwoord ontvangt en, indien nodig, hierop acteren;
- Voortgang bewaken in de uitvoering van aangenomen moties en gedane toezeggingen aan de raad.

✓ Griffie als hoeder van de lokale democratie

De raad heeft de ambitie om de afstand tussen politiek en de samenleving te verkleinen en om vaker en intensiever in gesprek te gaan met inwoners over thema's die in de gemeente spelen. De griffie speelt hierin een belangrijke rol door samen met de raad na te denken over de thema's waarbij actieve betrokkenheid van inwoners wenselijk is.

Activiteiten:

- De griffie blijft inwoners informeren over de werkzaamheden van de raad en hen uitnodigen om mee te denken en praten. Dit gebeurt via de raadswebsite, sociale media en nieuwsbrieven (ongoing proces). De griffie gaat starten met 'gast van de raad', een programma waar inwoners voorafgaand aan de raadsvergadering worden ontvangen op het stadhuis en een deel van de vergadering bijwonen;
- De griffie blijft jongeren informeren over de werkzaamheden, rollen en taken van de raad door het ontvangen van basisschoolleerlingen en scholieren uit het middelbaar onderwijs;
- **De griffie analyseert de raadsagenda en adviseert de agendacommissie proactief welke onderwerpen extra aandacht richting inwoners verdienen.** Bij complexe of ingrijpende besluiten adviseert de griffie over het opzetten van inwonerstrajecten, bv. in de vorm van online enquêtes, inwonerspanels en buurtgesprekken;
- **Drie tot vier keer per jaar organiseert de griffie een 'raad op locatie' verdeeld over de drie gemeentekernen waarin actuele onderwerpen met inwoners besproken worden en inwoners hun zorgen met de raad kunnen delen;**
- De griffie is betrokken bij het opstellen van de nieuwe participatieverordening, voortvloeiende uit de wet Versterking participatie op decentraal niveau;
- In aanloop naar de raadsverkiezingen organiseert de griffie met de ambtelijke organisatie een opkomstbevorderende verkiezingscampagne;

- De griffie experimenteert met verschillende communicatievormen (o.a. korte filmpjes) om de politiek dichterbij de inwoners te brengen;
- De griffie verkent de mogelijkheden om in de volgende raadsperiode te experimenteren met alternatieve vormen van burgerbetrokkenheid, zoals de organisatie van een burgerberaad.

✓ Griffie als coach

De griffie begeleidt raadsleden en fractievolgers in hun persoonlijke ontwikkeling, het versterken van hun rolopvatting en het verbeteren van hun effectiviteit in het raadswerk. Deze coaching richt zich op diverse aspecten, zoals het aanscherpen van debat- en communicatieve vaardigheden, het beter begrijpen van het politieke speelveld en het omgaan met complexe besluitvormingsprocessen.

Activiteiten:

- De griffie zet voor de nieuwe raadsperiode een inwerkprogramma voor nieuwe raadsleden op. Raadsleden en fractievolgers die gedurende de raadsperiode actief worden in de raad krijgen ook een verkort inwerkprogramma ('onboarden');
- Er wordt gewerkt met een doorlopende leerlijn met inhoudelijke en competentiegerichtte trainingen zoals debatvaardigheden en omgaan met (social) media;
- De griffie stimuleert goede onderlinge verhoudingen tussen raadsleden en tussen raad en college en organiseert hiertoe heisessies en voert gesprekken indien daar aanleiding voor is. De griffie doet een voorstel voor een Waalwijkse WerkWijzer voor het samenspel tussen raad, college, ambtelijke organisatie en inwoners;
- **De griffie is een spiegel voor individuele raadsleden en biedt (on)gevraagd handvatten aan raadsleden om hun taken en rollen goed in te vullen.** De griffier is de vertrouwenspersoon van de raad inzake integriteitstekwesties.

8. Randvoorwaarden

- ✓ Om invulling te geven aan de ambitie een strategische griffie te zijn, is de formatie in 2023 uitgebreid met twee extra raadsadviseurs. Hiermee is de formatie van de griffie adequaat ingevuld;
- ✓ De griffie vervult haar rol als strategische partner van de raad op een vanzelfsprekend politiek neutrale manier. Nu de griffie echter niet alleen procesbegeleiding biedt, maar ook advies geeft, bijvoorbeeld over de agenda van de raad, kan dat soms bij fracties de indruk wekken dat de griffie een inhoudelijk standpunt inneemt in een discussie. In dergelijke gevallen zal de griffier in overleg treden met de voorzitter en vicevoorzitter van de werkgeverscommissie;
- ✓ Dit griffieplan bevat de koers voor de periode 2025-2028. Het is een levend document en brengt met zich mee dat de griffie activiteiten uitvoert die passen bij de taak waar de griffie voor staat, ook als deze (nog) niet voorzien zijn in dit griffieplan.

Met de werkgeverscommissie wordt periodiek overleg gevoerd over de uitvoering van het plan;

- ✓ De griffie blijft werken aan de eigen (professionele) ontwikkeling, d.m.v. trainingen en teambuildingsessies. Ter versterking van de adviesvaardigheden, t.b.v. de rol 'griffie als coach', wordt door de raadsadviseurs een training 'feedback geven' gevolgd. Daarnaast doet de griffie regelmatig een 'kijkje in de keuken' bij een andere griffie.